

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการประเมิน

การจัดการศึกษาไทยปัจจุบันที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 29 ระบุไว้ว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน และหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 8 กำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องจัดให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจและ พัฒนาการของผู้เรียน ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและ แหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ การเรียนการสอนที่ต้นนั้นควรมีความเป็นพลวัต คือมีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ รูปแบบเทคนิค และวิธีการ เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

สอดคล้องกับแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560-2579 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาการอาชีวศึกษาไว้ 6 ยุทธศาสตร์ ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการ อาชีวศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีเป้าหมายด้านการผลิตและพัฒนา กำลังคนด้านอาชีวศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะทาง มีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ ความเชี่ยวชาญ และเป็นเลิศเฉพาะทาง มีหลักสูตรฐานสมรรถนะในสาขาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรม และคณิตศาสตร์ หรือสะเต็มศึกษาในชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวิชาชีพผ่านการประเมิน สมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ มีภาคีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพที่จัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานศึกษา เพื่อพัฒนากำลังคนตามความต้องการของ

ตลาดแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560: 10-12) สอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับชุมชนและสถานประกอบการ กำหนดไว้ในนโยบายที่ 1 มุ่งสร้าง/ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษา ให้ตอบสนองความต้องการของ ตลาดแรงงาน ยุทธศาสตร์ที่ 1 มุ่งพัฒนาคุณภาพและปริมาณผู้เรียนให้สัมพันธ์กับความต้องการของ ตลาดแรงงานในประเทศและระดับสากล กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา และการ ฝึกอบรมวิชาชีพด้วยรูปแบบที่หลากหลายทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ระบบทวิภาคี กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสนับสนุนและเร่งรัดการจัดการอาชีวศึกษาด้านความร่วมมือผลิตและ พัฒนากำลังคนร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และชุมชน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่ม โอกาสการเรียนรู้และการฝึกอบรมวิชาชีพอาชีวศึกษาให้กับกลุ่มผู้อยู่นอกระบบ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและ พัฒนาอาชีพให้ผู้อยู่นอกระบบการศึกษา ให้สามารถสร้างงาน สร้างรายได้ กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมมือพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพตลอดชีวิตให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ในสถานประกอบการและผู้อยู่นอกระบบ และกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนอบรมวิชาชีพ เพื่อการ พัฒนาต่อยอดอาชีพเดิมหรือสร้างอาชีพใหม่สำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา (2555: 18-19) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยเฉพาะการบูรณาการในการให้บริการชุมชน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือโครงการที่สอดคล้องความต้องการและอัตลักษณ์ของชุมชน ถือเป็นจัดการความรู้ที่เน้นสิ่งแวดล้อมหรือแหล่งเรียนรู้ใกล้ตัวในชุมชนของผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการที่จะสามารถส่งเสริมการแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความรู้ ทักษะของผู้มีประสบการณ์ตรง เพื่อค้นหาแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับเทคนิคการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อาชีวศึกษา หรือการจัดการเรียน การสอนเชิงบูรณาการกับศิลปวัฒนธรรมในชุมชนของผู้เรียน ให้เกิดการเรียนรู้และสามารถเพิ่ม องค์กรความรู้ในการศึกษาต่อยอดและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่อยู่ในชุมชนของผู้เรียนได้ เพื่อนำมาปรับใช้ ในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูให้ผู้เรียนมีคุณภาพ โดยรวบรวมความรู้ ตามประเด็นความรู้ที่กำหนดจากการศึกษาและสังเคราะห์องค์ความรู้ต่าง ๆ จากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใน ชุมชนท้องถิ่นที่มีความเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ผู้เรียนต้องการ ซึ่งกิจกรรมที่ได้จากการใช้วิธีการนำ เนื้อหาและเรื่องที่จะทำการสอนมาบูรณาการหรือเชื่อมโยงกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชุมชน หรือ การให้บริการชุมชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นหลักในการจัดการศึกษา โดยให้มีการสนับสนุน และใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาในท้องถิ่น เพื่อให้ ผู้เรียนได้เข้าใจในเนื้อหาตลอดจนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและอนุรักษ์ชุมชนของผู้เรียนและ ครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ วิภาพรรณ พินล (2560: 191-198)

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสู่ชุมชนและให้บริการแก่ชุมชน ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน จึงเป็นความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน ช่วยให้ทราบความเคลื่อนไหวหรือความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ช่วยลดและแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกัน และช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย คือ ประโยชน์กับสถานศึกษาและประโยชน์ต่อชุมชน สอดคล้องกับ ชูชาติ พวงสมจิตร (2554: 84-89) ที่กล่าวถึงประโยชน์และความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อการบูรณาการการเรียนรู้ร่วมกัน คือ 1) ช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน เนื่องจากสถานศึกษากับชุมชนเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันในโครงสร้างสังคมปัจจุบัน การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันย่อมช่วยให้ทั้งสององค์กรอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน 2) ช่วยแก้ปัญหาคความขัดแย้ง เนื่องจากสถานศึกษาและชุมชนต่างมีบทบาทหน้าที่ของตนและต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และบางครั้งอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ 3) ช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วม สถานศึกษาต้องการให้ตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทั้งด้านการวางแผน การพัฒนาหลักสูตร การร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น ขณะเดียวกันชุมชนก็ต้องการความช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการ โดยสถานศึกษาคือแหล่งวิชาการของชุมชน และต้องการได้รับการบริการในด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ได้ดำเนินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) มาอย่างต่อเนื่อง

โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it center) เป็นโครงการสำคัญโครงการหนึ่งซึ่งรัฐบาลได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 เห็นชอบมาตรการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในช่วง 6 เดือน หลังปีงบประมาณ 2548 โดยจัดตั้งศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it center) ระยะที่ 1 ซึ่งมีภารกิจด้านการให้บริการ เป็นศูนย์ถ่ายทอดความรู้ให้คำแนะนำด้านการดูแลรักษาและซ่อมบำรุงรักษาเครื่องมืออุปกรณ์การประกอบอาชีพและเครื่องใช้ในครัวเรือน เสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจริง การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจเป็นอย่างมาก และเกิดผลดีในด้านภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2549 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการต่อเป็นระยะที่ 2 โดยเน้นการซ่อมเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นลำดับต้น ๆ ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสุขอนามัยและกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าของชุมชน และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2551 อนุมัติข้อเสนอของคณะกรรมการพัฒนาระบบการศึกษาและการเรียนรู้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำเสนอโครงการขยายบทบาทศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน ซึ่งเป็นโครงการเร่งด่วนในแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2551-2554 เพื่อช่วย ลดรายจ่ายและช่วยสร้างเสริมรายได้ให้กับชุมชน โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาดำเนินการนำร่องในปี 2551 รวม 500 จุด สำหรับในปี พ.ศ. 2552-2554 ให้ดำเนินการ

ปีละ 2,500 จุด จนครบเป้าหมายรวม 4 ปี จำนวน 8,000 จุดทุกตำบลทั่วประเทศ สำนักความร่วมมือ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2560: 10-11)

วิทยาลัยเทคนิคพะเยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และมีทักษะด้านอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับชุมชน พัฒนาและให้บริการชุมชนด้วยโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและผู้เรียน โดยเฉพาะโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) มีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันการดำเนินงานยังมีปัญหาเกิดขึ้นหลายด้านที่คล้ายกับปัญหาของสถานศึกษาอื่น ที่ดำเนินโครงการนี้ ดังเช่น การวางแผนการดำเนินงานมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับต่ำ มีการประสานงานกันน้อยระหว่างหน่วยงานภาคีระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และขาดบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้านและไม่ได้ประสานกับเครือข่าย เพื่อขอการสนับสนุนวิทยากรทำให้ไม่สามารถดำเนินการกิจให้มีประสิทธิภาพได้ ขาดการสำรวจข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย ไม่สามารถคัดเลือกช่างชุมชนได้ตามจำนวนหรือได้ช่างชุมชนที่มีคุณสมบัติไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ขาดการประชาสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนที่ดีเป็นต้น ด้านปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณของศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ปีงบประมาณ 2559 และ 2560

รายการ	ปีงบประมาณ 2559	ปีงบประมาณ 2560	เกณฑ์การประเมิน
จำนวนผู้ลงทะเบียนเข้ารับบริการซ่อม	232 คน	218 คน	มากกว่า 300 คน
จำนวนรายการการซ่อม	417 รายการ	380 รายการ	มากกว่า 500 รายการ
จำนวนผู้ลงทะเบียนฝึกอบรมวิชาชีพ	76 คน	65 คน	100 คนขึ้นไป
จำนวนภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่ให้การสนับสนุน	2 แห่ง	2 แห่ง	มากกว่า 2 แห่ง

ที่มา: ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคพะเยา, 2559

จากตารางที่ 1 แสดงผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณของศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ปีงบประมาณ 2559 และ 2560 พบว่า ผลสัมฤทธิ์เชิงปริมาณด้านการให้บริการและจำนวนภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่ให้การสนับสนุนลดลงและได้คะแนนผ่านแต่ไม่ถึงตามเกณฑ์การประเมินของคณะกรรมการประเมินศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนั้นการดำเนินงานโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยาปีงบประมาณ 2561 จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาให้มีความเข้มแข็ง

ความยั่งยืน และมีการดำเนินงานที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และในการดำเนินงานตามโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวอย่างเป็นระบบ ผู้ประเมินซึ่งเป็นผู้บริหารและรับผิดชอบโครงการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการประเมินโครงการดังกล่าว โดยผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินเชิงระบบตามรูปแบบชิป (CIPP Model) ด้วยเหตุผลคือ เพื่อให้ได้รับรู้ถึงข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ คือ ด้านบริบทของโครงการ (Context) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิตของโครงการ (Product) ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา จะทำให้ได้ข้อมูลที่สามารนำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนา การจัดการเรียนรู้ และจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยเทคนิคพะเยาให้ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในอาชีพ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา มีขอบเขตของการประเมิน ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ในครั้งนี้ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของสตฟเฟิลบีม (Stufflebeam et al, 1983) ซึ่งประเมินใน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ประกอบด้วย ประชากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษาและครู จำนวน 60 คน ผู้เรียน จำนวน 90 คน ประชาชน จำนวน 360 คน และช่างชุมชน จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 525 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน

3.1 ความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

3.2 ความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

3.3 ความเหมาะสมด้านกระบวนการดำเนินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

3.4 ผลผลิตของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

3.4.1 รายได้ของประชาชน

3.4.2 ความพึงพอใจของประชาชน

3.4.3 รายได้ของช่างชุมชน

3.4.4 ความพึงพอใจของช่างชุมชน

3.4.5 รางวัลที่ผู้เรียนได้รับ

3.4.6 ความพึงพอใจของผู้เรียน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ได้กำหนดระยะเวลาในการประเมิน ตุลาคม 2560 – กันยายน 2561 แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินงาน (Pre-Evaluation) เป็นการประเมินด้านบริบทและด้านปัจจัยเบื้องต้น ระยะเวลาประเมิน ตั้งแต่ ตุลาคม – พฤศจิกายน 2560

2. การประเมินผลโครงการระหว่างดำเนินงาน (On-going Evaluation) เป็นการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ ระยะเวลาประเมิน ธันวาคม 2560 – กรกฎาคม 2561

3. ประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-Evaluation) เป็นการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ระยะเวลาประเมินระหว่าง สิงหาคม – กันยายน 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา** หมายถึง โครงการที่วิทยาลัยเทคนิคพะเยาได้ส่งเสริมและดำเนินการ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลและให้เกิดการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับประชาชน/ชุมชน โดยเน้นการให้บริการและพัฒนาความรู้ ทักษะ แก่ชุมชน ซึ่งเป็นการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ตรงในสถานการณ์จริงให้แก่ผู้เรียน โดยศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนวิทยาลัยเทคนิคพะเยา ที่รับผิดชอบมีจำนวน 3 ศูนย์ ได้แก่ 1) ศูนย์ถาวรประจำจังหวัด 2) ศูนย์เทศบาลตำบลท่าวังทอง 3) ศูนย์เทศบาลตำบลสันป่าม่วง

2. **การประเมินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา** หมายถึง การตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา โดยประเมินด้วยรูปแบบการประเมินแบบซิป (CIPP Model) ใน 4 ด้าน ดังนี้

2.1 **การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)** หมายถึง การประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับ แวดล้อมภายนอกและภายในที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา เกี่ยวกับความต้องการที่จำเป็นของการทำโครงการ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ ตามตัวชี้วัดดังนี้

2.1.1 ความต้องการจำเป็นของโครงการ หมายถึง ความต้องการของผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้เรียน ช่างชุมชน และประชาชน ที่เห็นความจำเป็นของการจัดทำโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.1.2 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ หมายถึง ความสอดคล้อง ระหว่างวัตถุประสงค์ ที่กำหนดกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1.3 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโครงการ หมายถึง ความเข้ากันได้หรือ ความถูกต้องพอเหมาะของวัตถุประสงค์ของโครงการแต่ละข้อ เพื่อให้โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ประสบผลสำเร็จ

2.2 **การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)** หมายถึง การประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงของปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ซึ่งจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ อาคาร/สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือตามตัวชี้วัดดังนี้

2.2.1 ความเหมาะสมของบุคลากร หมายถึง ความเหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้รับผิดชอบหรือผู้ร่วมกิจกรรมภายใต้โครงการ ทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษาและภายนอก

สถานศึกษา รวมทั้งความพร้อมของผู้เรียน ช่างชุมชน และประชาชนที่ร่วมโครงการ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน ช่างชุมชน และประชาชน มีความเหมาะสมของจำนวนผู้ร่วมโครงการ และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรก่อนเริ่มโครงการ

2.2.2 ความเหมาะสมเพียงพอของงบประมาณ หมายถึง ความเพียงพอของงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เพื่อดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอสำหรับการบริหารโครงการ และมีงบประมาณเหมาะสม เพื่อการดำเนินการกิจกรรมภายใต้โครงการ

2.2.3 ความเหมาะสมของอาคาร/สถานที่ หมายถึง ความพร้อมของอาคาร และสถานที่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อการจัดกิจกรรมของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.2.4 ความเหมาะสมเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ หมายถึง ความเหมาะสมเพียงพอ และความสอดคล้องของวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือ ที่ต้องใช้ในการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) หมายถึง การประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับความพร้อมในการวางแผน การดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยามีตัวชี้วัด ดังนี้

2.3.1 การวางแผน (Plan) หมายถึง การตรวจสอบการวางแผนการดำเนินงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ ผู้เกี่ยวข้อง และการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบในการจัดกิจกรรมภายใต้โครงการ โดยการประชุมคณะกรรมการเพื่อการวางแผน การดำเนินงาน การกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ และการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

2.3.2 การดำเนินการ (Do) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมให้ เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน การประสานงานและขอความร่วมมือระหว่างผู้รับผิดชอบ การสนับสนุน และจูงใจให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ภายใต้โครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.3.3 การติดตามและประเมินผล (Check) หมายถึง การตรวจสอบผู้บริหารสถานศึกษา และครู เกี่ยวกับการประเมินผลโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ในด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลตามกิจกรรมของ

โครงการ การประชุมวางแผนติดตามและประเมินผล ทั้งการประเมินระหว่างดำเนินกิจกรรม การประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม การสรุป และรายงานการจัดกิจกรรม

2.3.4 การปรับปรุงแก้ไข (Act) หมายถึง การตรวจสอบผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม ได้นำผลการประเมินกิจกรรมในโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ที่ประเมินผลแล้วมาพัฒนาหรือแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น โดยการนำปัญหาและอุปสรรคจากการติดตามผลการดำเนินโครงการเข้าที่ประชุมเพื่อหาทางแก้ไข การระดมความคิดจากทุกฝ่ายเพื่อหาทางแก้ปัญหา และการรายงานผลการดำเนินการแก้ปัญหาและอุปสรรคให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

2.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ โดยประเมินดังนี้

2.4.1 รายได้ของประชาชนที่ได้รับหลังจากผ่านการฝึกอบรมจากโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.4.2 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.4.3 รายได้ของช่างชุมชนที่ได้รับหลังจากผ่านการฝึกอบรมจากโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.4.4 ความพึงพอใจของช่างชุมชนที่มีต่อการยกระดับฝีมือช่างชุมชนและพัฒนาทักษะอาชีพการซ่อมบำรุง

2.4.5 รางวัลที่ผู้เรียนได้รับหลังจากได้เรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับชุมชนในโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

2.4.6 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่ได้เรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับชุมชนในโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง รองผู้อำนวยการที่ปฏิบัติหน้าที่ในวิทยาลัยเทคนิคพะเยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4. ครู หมายถึง ข้าราชการครู ครูผู้ช่วย ครูพิเศษสอน และพนักงานราชการ (ครู) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ที่เข้าร่วมโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา ซึ่งดำเนินงานประจำศูนย์ต่าง ๆ ของโครงการ

5. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รวมทั้งระบบปกติ และระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา ปีการศึกษา 2561 ที่ร่วมดำเนินงานประจำศูนย์ต่าง ๆ ของโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

6. **คุณภาพผู้เรียน** หมายถึง ผู้เรียนมีคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการอาชีวศึกษาที่ประกอบด้วย คุณภาพด้านความรู้ ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

7. **ช่างชุมชน** หมายถึง บุคคลในชุมชนที่มีความรู้ มีทักษะงานฝีมือ งานช่าง งานก่อสร้างที่มีส่วนร่วมหรือเป็นผู้มารับบริการฝึกอบรมตามโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

8. **ประชาชน** หมายถึง บุคคลในชุมชนที่มีส่วนร่วมหรือเป็นผู้รับบริการ ในการดำเนินงานตามโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it Center) วิทยาลัยเทคนิคพะเยา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน

ประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียน

1. ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้เป็นผู้มีจิตอาสาและพัฒนาชุมชน
2. ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกงานจากการได้ลงมือทำในสถานที่หรือสถานการณ์จริงในแหล่งเรียนรู้จากชุมชน ทำให้ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตรง
3. ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและได้รับประสบการณ์ในการประเมินอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนหรือประกอบอาชีพได้

ประโยชน์ที่เกิดแก่ครู/บุคลากรทางการศึกษา

1. ครู/บุคลากรทางการศึกษามีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาอาชีวศึกษาและเหมาะสมกับผู้เรียน
2. สารสนเทศที่ได้รับจากการประเมิน จะช่วยให้ครู/บุคลากรทางการศึกษา เห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ประโยชน์ที่เกิดแก่การจัดการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

1. นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินไปประกอบการตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของโครงการ
2. เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

ประโยชน์ที่เกิดแก่หน่วยงานการศึกษา

1. เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานการศึกษาหรือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาซึ่งมีบริบทคล้ายคลึงกัน ได้นำข้อมูล/สารสนเทศจากผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2. เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานการศึกษาหรือสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่จัดทำโครงการในลักษณะเดียวกัน ได้นำข้อมูล/สารสนเทศจากผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโครงการ

ประโยชน์ที่เกิดแก่ประชาชน/ชุมชน

1. มีความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคพะเยา
2. เกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับการเรียนสายอาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษา
มากขึ้น
3. สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างวิทยาลัยเทคนิคพะเยากับประชาชน/ชุมชน